

De regels van het erfrecht

Huwelijksvermogensrecht

Successierechten in Vlaanderen

Schenkingsrechten in Vlaanderen

1. DE REGELS VAN HET ERFRECHT

1. De regel van de orde

De orde deelt de familieleden in in groepen.

Principe: de laagste orde erft. Uitzondering: bij toepassing van kloving.

Hiërarchie van de orden:

- eerste orde: afstammelingen: kinderen, kleinkinderen,...
- tweede orde: ouders, broers en zussen (inclusief halfbroers en –zussen), alsook al hun afstammelingen)
- derde orde: ascendenten: ouders, grootouders,...
- vierde orde: verdere familie: ooms, tantes (en hun afstammelingen: neven en nichten,..), grootooms en groottantes

2. De regel van de graad

De graad bepaalt de afstand tussen familieleden.

Principe: binnen eenzelfde orde erft de dichtste graad.

Uitzonderingen:

- *bij toepassing in de tweede orde sluiten de ouders (eerste graad) hun andere kinderen (de broers en zussen van de overledene: tweede graad) of kleinkinderen (afstammelingen van broers en zussen: derde graad) niet uit;*
- *bij toepassing van de plaatsvervulling wordt de verdere in graad niet uitgesloten door de dichtere in graad.*

Berekening van de graad:

- in rechte lijn: door het aantal stappen te tellen tussen de generaties (vb tussen grootouders en kleinkind: een stap tot aan de vader, nog een stap tot aan de grootouders, dus tweede graad)
- in zijlijn: door te tellen tot aan de gemeenschappelijke stamouders en dan terug naar beneden te tellen (vb tussen broer en zus: tot aan de ouders is een stap, terug naar beneden nog een stap, dus tweede graad)

3. Plaatsvervulling

De plaatsvervulling bepaalt dat afstammelingen van een vooroverledene die erfgenaam zou zijn geweest in zijn/haar plaats komen en diens deel onder elkaar verdelen.

Principe: de plaatsvervulling heeft in nederdalende lijn onbeperkt plaats voor afstammelingen van kinderen, afstammelingen van broers en zusters, afstammelingen van ooms en tantes van de overledene.

4. Kloving

De kloving verdeelt in bepaalde situaties de nalatenschap in twee gelijke delen: een helft is bestemd voor de vaderlijke lijn, een helft is bestemd voor de moederlijke lijn.

Principe: voor de verdeling in de verschillende lijnen worden de principes van orde, graad en plaatsvervulling in elke lijn toegepast.

Toepassing van de kloving:

- indien de overledene noch afstammelingen, noch broers of zusters of hun afstammelingen nalaat. *Indien in een lijn geen erfgenamen aanwezig zijn, komt het deel van deze lijn toe aan de erfgenamen van de andere lijn (= aanwas)*
- indien de overledene broers en zusters (of hun afstammelingen ingevolge plaatsvervulling) nalaat uit verschillende huwelijken of relaties van zijn/haar ouders, dan wordt voor de verdeling van het deel dat aan de broers en zusters toekomt, ook de kloving toegepast.

2. SCHEMA HUWELIJKSCONTRACTEN

Samenstelling patrimonium

1. Drie-vermogensstelsel

In deze stelsels zijn drie vermogens mogelijk:

- eigen vermogen van de man
 - eigen vermogen van de vrouw
 - gemeenschappelijk vermogen
- a) Stelsel van de wettige gemeenschap (voor 28/09/1976).
b) Stelsel (scheiding van goederen) met gemeenschap van aanwinsten.
c) Wettelijk stelsel (vanaf 28/09/1976).

Mogelijke aanvullingen of wijzigingen:

- opsomming van eigen vermogen
- uitbreiding van de gemeenschap

2. Twee-vermogensstelsel

Stelsel van de scheiding van goederen:

- eigen goederen van de man
- eigen goederen van de vrouw

3. Eén-vermogensstelsel

Stelsel van de algemene of algehele gemeenschap:

In dit stelsel bestaan normaal alleen maar gemeenschappelijke goederen.

Verdeling van het patrimonium

- I. Voorafname van bepaalde goederen uit gemeenschap.
II. Verdeling van de gemeenschap tussen de langstlevende en de nalatenschap.
Meest voorkomende toepassingen:

Voor de langstlevende	Voor de nalatenschap
a) VG gehele gemeenschap	BE gehele gemeenschap
b) $\frac{1}{2}$ VE + $\frac{1}{2}$ VG	BE $\frac{1}{2}$
c) roerende goederen: VE onroerende goederen: $\frac{1}{2}$ VE + $\frac{1}{2}$ VG	BE $\frac{1}{2}$ onroerend goed
d) VE gehele gemeenschap	niets

Schenkingsclausule: meestal wordt aan de langstlevende het grootst mogelijk beschikbaar gedeelte van de nalatenschap toebedeeld. De schenking wordt toegepast op datgene waarover in het huwelijkscontract nog niet werd beschikt.

3. Het wettelijk erfrecht van de langstlevende

Bij afwezigheid van bepalingen bij overlijden, door de overledene genomen, krijgt de langstlevende echtgenoot

Langst-levende samen met	Erfrecht	Van de langstlevende	Van de wettige erfgenamen
Afstammelingen (1ste orde)		Vruchtgebruik van de gehele nalatenschap	Blote eigendom van de gehele nalatenschap
Andere erfgenamen dan afstammelingen (2de, 3de of 4de orde)		<ul style="list-style-type: none"> - Vruchtgebruik van de eigen goederen van de overledene - Volle eigendom op de gemeenschappelijke goederen in de nalatenschap 	Blote eigendom van de eigen goederen van de overledene
Geen erfgenamen		Volle eigendom van de gehele nalatenschap	

Bij afwezigheid van bepalingen bij overlijden, door de overledene genomen, krijgt de langstlevende wettelijk samenwonende partner het vruchtgebruik van de gezinswoning en het aanwezige huisraad.

4. RESERVATAIRE ERFGENAMEN

Al naargelang de omstandigheden zijn de **reservataire erfgenamen**:

- de afstammelingen
- de ascendenten
- de langstlevende echtgenoot

Reserve van de afstammelingen

De reserve die voor de **afstammelingen** is voorbehouden, is bepaald in functie van het aantal kinderen dat tot de nalatenschap komt:

- bij 1 kind is de reserve **1/2**
- bij 2 kinderen is de reserve **2/3**
- bij 3 kinderen of meer is de reserve **3/4**

Reserve van de ascendenten

De bloedverwanten in **opgaande lijn** kunnen maar aanspraak maken op hun reserve in de mate dat ze tot de nalatenschap komen.

Dan bedraagt de reserve:

- **1/2** indien er ascendenten zijn in de vaderlijke én de moederlijke lijn
- **1/4** indien er ascendenten zijn in 1 lijn

Er wordt **geen** deel voor de ascendenten voorbehouden als de erflater zijn echtgenoot wenst te bevoordelen.

5. BEREKENING FISCALE WAARDE VRUCHTGEBRUIK – BLOTE EIGENDOM

Als de waarde van het vruchtgebruik gekend is, is de forfaitaire waarde van de blote eigendom gemakkelijk vast te stellen. Van het bedrag van de nalatenschap waarop het vruchtgebruik van toepassing is, wordt de waarde van het vruchtgebruik afgetrokken en het verschil is de waarde van de blote eigendom.

De berekening gebeurt als volgt:

Het bedrag waarvan vruchtgebruik wordt toegekend, wordt vermenigvuldigd met de vaste kapitalisatievoet van 4% en vermenigvuldigd met een variabele coëfficiënt die afhankelijk is van de leeftijd van de vruchtgebruiker op het ogenblik dat de nalatenschap openvalt.

Formules:

Bedrag Vruchtgebruik x 4% x coëfficiënt = Forfaitaire Waarde in volle eigendom voor het vruchtgebruik.

Forfaitaire Waarde in volle eigendom voor de blote eigendom: 100% - Forfaitaire Waarde voor het vruchtgebruik.

De coëfficiënten per leeftijdsgroep en de omzetting van het vruchtgebruik en de blote eigendom wordt weergegeven in de tabel hieronder.

Leeftijd van de vruchtgebruiker bij het overlijden van de erflater	Omzettings coëfficiënt	Forfaitaire Waarde vruchtgebruik	Forfaitaire Waarde Blote eigendom
20 jaar of minder	18	72%	28%
meer dan 20 tot 30 jaar	17	68%	32%
meer dan 30 tot 40 jaar	16	64%	36%
meer dan 40 tot 50 jaar	14	56%	44%
meer dan 50 tot 55 jaar	13	52%	48%
meer dan 55 tot 60 jaar	11	44%	56%
meer dan 60 tot 65 jaar	9,5	38%	62%
meer dan 65 tot 70 jaar	8	32%	68%
meer dan 70 tot 75 jaar	6	24%	76%
meer dan 75 tot 80 jaar	4	16%	84%
meer dan 80 jaar	2	8%	92%

Voor de bepaling van de waarde van het vruchtgebruik houdt de Registratie geen rekening met het soort goederen dat in de nalatenschap aanwezig is. Of deze goederen nu een hoog rendement kennen (bv. beleggingen) of quasi geen rendement (bv. gronden), steeds wordt het forfait van 4% toegepast.

SUCCESSIERECHTEN

PERCENTAGES

VLAANDEREN : CATEGORIEËN

BEREKENING

Rechte lijn

Rechte lijn

(ex)Echtgeno(o)t(e)

Voorwaarden voor "ex" :

- Er zijn gemeenschappelijke afstammelingen
- Moet tot de nalatenschap geroepen worden

(ex)Samenwonende (*)

- Wettelijke samenwonende
- Feitelijke samenwonende
= 1 jaar samenwonen en gemeenschappelijke huishouding

Voorwaarden voor "ex":

- Er zijn gemeenschappelijke afstammelingen
- Moet tot de nalatenschap geroepen worden

Stiefouder ↔ stiefkind (*)

Is er huwelijk tussen ouder en stiefouder?

- Ja : volgorde overlijden speelt geen rol
- Neen : volgorde overlijden belangrijk : ouder moet langer leven dan stiefouder anders tarief vreemde

Zorgouder ↔ zorgkind (*)

Voorwaarde: relatie waarbij een kind voor de leeftijd van 21 jaar en minimum gedurende 3 achtereenvolgende jaren bij een ander persoon dan de ouders heeft ingewoond en in die periode van deze persoon en zijn partner de verzorging heeft gekregen die kinderen normaal van hun ouders krijgen

(*) Opgepast: erven niet automatisch, zijn geen wettelijke erfgenamen

0 – 50.000	3%
50.000 – 250.000	1.500 + 9% op > 50.000
> 250.000	19.500 + 27% op > 250.000

Vanaf 1 januari 2007 is de gezinswoning vrijgesteld van successierechten voor de langstlevende echtgenoot of samenwonende partner.

Als gezinswoning wordt beschouwd:

- de gezamenlijke hoofdverblijfplaats van de echtgenoten of samenwonenden op het ogenblik van het overlijden;
- de laatste gezinswoning in geval van feitelijke scheiding;
- de laatste gezinswoning in geval het samenleven beëindigd werd door overmacht of verblijf in rusthuis of serviceflat

Berekening per erfdeel

- 1) Verminderingen
Basisvermindering (totaal geërfd bedrag moet < € 50.000)
500 x (1- erfdeel/ € 50.000)

Bijkomende vermindering ongeacht de omvang van het erfdeel

- **Kinderen < 21 jaar** : vermindering van € 75 voor elk jaar tot 21ste verjaardag.
- De **langstlevende (echtgenoot of samenwonende)** krijgt de helft van de bijkomende vermindering van de gemeenschappelijke kinderen.

- 2) Splitsing roerend /onroerend vermogen als erfdeel > € 50.000

- 3) Vrijstelling voor gehandicapten:
€ 3.000 x (cijfer aangeduid in artikel 21, V, (wetboek successierechten) volgens de leeftijd van de verkrijger)

Voorwaarden:

- feitelijk samenwonenden moeten drie jaar samenwonen;
- geen vrijstelling voor samenwonenden die familieleden zijn in rechte lijn (kinderen, ouders)of gelijkgestelden (stiefkinderen, zorgkinderen);
- familieleden in zijlijn die samenwonen komen wel in aanmerking
- schulden voor de gezinswoning moeten voor de langstlevende partner aangerekend worden op de gezinswoning. Verkeerde aangifte geeft aanleiding tot boete;
- voor de berekening van de vermindering voor een erfdeel kleiner dan € 50.000 wordt voor de langstlevende partner geen rekening gehouden met het aandeel dat hij verwerft in de gezinswoning.

Broers en zussen

Ook halfbroers en halfzussen
Geen plaatsvervulling

0 – 75.000	30%
75.000 – 125.000	22.500 + 55% op > 75.000
> 125.000	50.000 + 65% op > 125.000

Berekening **per erfdeel**

Vermindering (per erfdeel)

< 18.750	2.000 x (erfdeel/20.000)
18.750 – 75.000	2.500 x (1- (erfdeel/75.000))
> 75.000	Geen vermindering

Vrijstelling voor gehandicapten:
€ 1.000 x (cijfer aangeduid in artikel 21, V, (wetboek successierechten)
volgens de leeftijd van de verkrijger)

Al de anderen

0 – 75.000	45%
75.000 – 125.000	33.750 + 55% op > 75.000
> 125.000	61.250 + 65% op > 125.000

Berekening **op de totaliteit** van de erfdelen die toegekend worden aan
deze categorie.

Vermindering (op totaal van erfdelen)

< 12.500	2.000 x (totaal erfdelen/12.500)
12.500 – 75.000	2.400 x (1- (totaal erfdelen/75.000))
> 75.000	Geen vermindering

Vrijstelling voor gehandicapten:

- € 1.000 x (cijfer aangeduid in artikel 21, V, (wetboek successierechten) volgens de leeftijd van de verkrijger)

Berekeningswijze:

- Het erfdeel van de gehandicapte erfgenaam wordt volledig apart berekend.
- Deze werkwijze beïnvloedt de berekening voor de mede-erfgenamen niet. Het aandeel van de gehandicapte wordt voor de berekening van de successierechten van de mede-erfgenamen mee in rekening gebracht.

SCHENKINGSRECHTEN

VLAANDEREN : CATEGORIEËN

PERCENTAGES

BEREKENING

Rechte lijn

Rechte lijn

Echtgeno(o)t(e)

Samenwonende

→ Wettelijke samenwonende

= Verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand, op het gemeentehuis van de woonplaats.

→ Feitelijke samenwonende

= 1 jaar samenwonen en gemeenschappelijke huishouding voeren

Onroerende goederen behalve bouwgronden:

0 -12.500	3%
12.500 – 25.000	375 + 4% van het bedrag groter dan 12.500
25.000 – 50.000	875 + 5% van het bedrag groter dan 25.000
50.000 – 100.000	2.125 + 7% van het bedrag groter dan 50.000
100.000 – 150.000	5.625 + 10% van het bedrag groter dan 100.000
150.000 – 200.000	10.625 + 14% van het bedrag groter dan 150.000
200.000 – 250.000	17.625 + 18% van het bedrag groter dan 200.000
250.000- 500.000	26.625 + 24% van het bedrag groter dan 250.000
> 500.000	86.625 + 30% van het bedrag groter dan 500.000

Bouwgronden (01/01/03 – 31/12/05, verlengd tot 31/12/2011):

Tot 150.000 EUR – 2% op de schenking van normaal tarief onroerende goederen

0 -12.500	1%
12.500 – 25.000	125 + 2% van het bedrag groter dan 12.500
25.000 – 50.000	375 + 3% van het bedrag groter dan 25.000
50.000 – 100.000	1.125 + 5% van het bedrag groter dan 50.000
100.000 – 150.000	3.625 + 8% van het bedrag groter dan 100.000
150.000 – 200.000	7.625 + 14% van het bedrag groter dan 150.000
200.000 – 250.000	14.625 + 18% van het bedrag groter dan 200.000
250.000- 500.000	23.625 + 24% van het bedrag groter dan 250.000
> 500.000	83.625 + 30% van het bedrag groter dan 500.000

Familiale ondernemingen (sedert 01/07/2003):

Vlak tarief van 2%

Roerende goederen via notariële schenking of registratie van handgiften (sedert 01/01/2004):

Vlak tarief van 3%

Per schenker en per begiftigde

Cumulatie met een eventueel onroerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar (te tellen vanaf de datum van de schenking tot de datum van het overlijden).

Verminderingen:

Het bedrag van het recht vereffend ten laste van de begiftigde, die op het moment van de schenking min. 3 kinderen in leven heeft < 21 jaar, wordt verminderd met 2% per kind met een max. van 62 EUR per kind.

Verdubbeling van deze vermindering ten voordele van de echtgenoot of samenwonende partner.

Per schenker en per begiftigde

Geen cumulatie met een eventueel onroerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Verlenging van deze maatregel, maar met een bouwverplichting (binnen de drie jaar bouwdoossier indienen)

Geen cumulatie met een eventueel roerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Geen cumulatie met een eventueel roerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Broers en zussen

Inclusief halfbroers en -zussen

Onroerende goederen behalve bouwgronden:

0 – 12.500	20%
12.500 - 25.000	2.500 + 25% van het bedrag groter dan 12.500
25.000 – 75.000	5.625 + 35% van het bedrag groter dan 25.000
75.000 – 175.000	23.125 + 50% van het bedrag groter dan 75.000
> 175.000	73.125 + 65% van het bedrag groter dan 175.000

Bouwgronden (01/01/03 – 31/12/05 , verlengd tot 31/12/2011):

0 – 150.000	10%
150.000 – 175.000	15.000 + 50% van het bedrag groter dan 150.000
> 175.000	27.500 + 65% van het bedrag groter dan 175.000

Familiale ondernemingen (sedert 01/07/2003):

Vlak tarief van 2%, als aan de voorwaarden van artikel 140 bis tot octies Wetboek Registratierechten wordt voldaan

Roerende goederen via notariële schenking of registratie van handgiften (sedert 01/01/2004):

Vlak tarief van 7%

Per schenker en per begiftigde

Cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Verminderingen:

Het bedrag van het recht vereffend ten laste van de begiftigde, die op het moment van de schenking min. 3 kinderen in leven heeft < 21 jaar, wordt verminderd met 2% per kind met een max. van 62 EUR per kind.

Per schenker en per begiftigde

Cumulatie met een eventueel onroerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking. Verlenging van deze maatregel, maar met een bouwverplichting (binnen de drie jaar bouwdoossier indienen)

Geen cumulatie met een eventueel roerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Geen cumulatie met een eventueel roerend erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Ooms, tantes, neven en nichten (3de graad)**Onroerende goederen behalve bouwgronden:**

0 – 12.500	25%
12.500 - 25.000	3.750 + 30% van het bedrag groter dan 12.500
25.000 – 75.000	6.875 + 40% van het bedrag groter dan 25.000
75.000 – 175.000	26.875 + 55% van het bedrag groter dan 75.000
> 175.000	81.875 + 70% van het bedrag groter dan 175.000

Per schenker en per begiftigde

Cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Verminderingen:

Het bedrag van het recht vereffend ten laste van de begiftigde, die op het moment van de schenking min. 3 kinderen in leven heeft < 21 jaar, wordt verminderd met 2% per kind met een max. van 62 EUR per kind.

Per schenker en per begiftigde

Bouwgronden (01/01/03 – 31/12/05 , verlengd tot 31/12/2011):

0 – 150.000	10%
150.000 – 175.000	15.000 + 55% van het bedrag groter dan 150.000
> 175.000	27.500 + 70% van het bedrag groter dan 175.000

Cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.
Verlenging van deze maatregel, maar met een bouwverplichting (binnen de drie jaar bouwdoossier indienen)

Familiale ondernemingen (sedert 01/07/2003):

Vlak tarief van 2%, als aan de voorwaarden van artikel 140 bis tot octies Wetboek Registratierechten wordt voldaan

Geen cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Roerende goederen via notariële schenking of registratie van handgiften (sedert 01/01/2004):

Vlak tarief van 7%

Geen cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Anderen (inclusief neven en nichten 4de graad)

Onroerende goederen behalve bouwgronden:

0 – 12.500	30%
12.500 - 25.000	3.750 + 35% van het bedrag groter dan 12.500
25.000 – 75.000	8.125 + 50% van het bedrag groter dan 25.000
75.000 – 175.000	33.125 + 65% van het bedrag groter dan 75.000
> 175.000	98.125 + 80% van het bedrag groter dan 175.000

Per schenker en per begiftigde
Cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar (te tellen vanaf de datum van de schenking tot de datum van het overlijden).

Verminderingen:

Het bedrag van het recht vereffend ten laste van de begiftigde, die op het moment van de schenking min. 3 kinderen in leven heeft < 21 jaar, wordt verminderd met 2% per kind met een max. van 62 EUR per kind.

Bouwgronden (01/01/03 – 31/12/05 , verlengd tot 31/12/2011):

0 – 150.000	10%
150.000 – 175.000	15.000 + 65% van het bedrag groter dan 150.000
> 175.000	27.500 + 80% van het bedrag groter dan 175.000

Per schenker en per begiftigde

Cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking
Verlenging van deze maatregel, maar met een bouwverplichting (binnen de drie jaar bouwdoossier indienen)

Familiale ondernemingen (sedert 01/07/2003):

Vlak tarief van 2%, als aan de voorwaarden van artikel 140 bis tot octies Wetboek Registratierechten wordt voldaan

Geen cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Roerende goederen via notariële schenking of registratie van handgiften (sedert 01/01/2004):

Vlak tarief van 7%

Geen cumulatie met een eventueel erfdeel indien de schenker overlijdt binnen de 3 jaar na de schenking.

Het keuzebeding in het huwelijkscontract

Versie juni 2009

ARTIKEL

partijen komen overeen dat

- in geval het huwelijk wordt ontbonden door het overlijden van een der echtgenoten
- in geval het overlijden niet door de echtgenoot werd veroorzaakt door een oorzaak waarvoor de wetgever onwaardigheid heeft ingevoerd
- als zij niet feitelijk gescheiden leven door een ontwrichting van hun huwelijk
- als er geen echtscheidingsprocedure is ingeleid

het gemeenschappelijk vermogen, naar keuze van de langstlevende der echtgenoten zal verdeeld worden als volgt, ongeacht of er kinderen uit het huwelijk geboren zijn of niet, en binnen de modaliteiten die verder worden bepaald :

- 1a) ofwel de volle eigendom
- 1b) ofwel de volle eigendom van de helft en het levenslang vruchtgebruik van de andere helft
- 1c) ofwel het vruchtgebruik van de totaliteit
- 1d) ofwel niets

van:

- 2a) alle onroerende goederen en/of
- 2b) alle roerende goederen en/of
- 2c) bepaalde onroerende goederen door de langstlevende aan te duiden en/of
- 2d) bepaalde roerende goederen door de langstlevende aan te duiden.

De langstlevende zal de keuze tussen de mogelijkheden hiervoor bepaald onder de letters 1a), 1b), 1c) en 1d) in alle mogelijke combinaties met de letters 2a), 2b), 2c) en 2d) uitoefenen volgens de modaliteiten die hieronder beschreven zijn. De goederen waarvan de langstlevende het vruchtgebruik of niets heeft gekozen vallen in de nalatenschap van de overleden echtgenoot.

Modaliteiten

- De langstlevende der echtgenoten zal zijn keuze moeten uitoefenen door het opmaken van een schriftelijke verklaring gericht aan de erfgenamen zo er zijn (deze verklaring moet verplicht geregistreerd worden) of door zijn keuze op te

nemen in de aangifte van nalatenschap of door zijn keuze te laten opnemen in de akte van bekendheid of erfrechtverklaring die door de notaris wordt opgemaakt.

- Deze keuze kan slechts geldig worden gedaan, tussen de dertigste dag vanaf het overlijden van de eerststervende echtgenoot en de laatste dag waarop de aangifte van nalatenschap moet worden ingediend. Indien het overlijden van beide echtgenoten rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een zelfde gebeurtenis vangt de keuzeperiode evenwel slechts aan vanaf de negentigste dag vanaf het overlijden van de eerststervende echtgenoot en vervalt van rechtswege de eventueel bij toepassing van deze bepaling voordien gemaakte keuze. Indien de langstlevende overlijdt binnen de negentig dagen na het overlijden van de eerststervende en bij ontstentenis van uitgedrukte keuze, komen de echtgenoten overeen dat de verdeling zal geschieden overeenkomstig de bepalingen van de wet.
- Deze keuze kan slechts geldig worden uitgeoefend door de langstlevende persoonlijk en derhalve niet door een volmachtdrager of enige vertegenwoordiger, behoudens door diens erfgenaam bij ontstentenis van erfgerechtigden van de vooroverleden echtgenoot.
- Indien gekozen wordt voor een toebedeling in vruchtgebruik zal deze toebedeling gebeuren, met vrijstelling van borg, van belegging van de geldsommen en van omzetting of deponeren van effecten aan toonder.
Het als huwelijksvoordeel toegekend vruchtgebruik valt uit zijn aard zelf niet onder de bepaling van artikel 745 quinquies van het Burgerlijk Wetboek, en de omzetting ervan kan dan ook niet door de afstammelingen worden gevorderd.
- Indien de voormelde keuze niet binnen de bedongen termijn en op voormelde wijze werd vastgesteld, om welke reden ook, komen de echtgenoten overeen dat de verdeling zal geschieden overeenkomstig de bepalingen van de wet. In tegenstelling tot de wettelijke bepalingen zal, bij ontstentenis van keuze, de omzetting van de blote eigendom door de partijen niet kunnen gevorderd worden zonder akkoord van de langstlevende echtgenoot.

Gebruiksaanwijzing:

versie oktober 2008

- **De in vet en italic opgenomen teksten moeten verwijderd worden.**
- **De in italic opgenomen rubrieken moeten worden ingevuld en de rubriekaanduiding of tekst zelf moet worden verwijderd**
- Aanpassingen aan meervoud, geslacht van de partijen, rubriek niet vergeten (de onderstreepte tekstaanduidingen)

Opmerkingen:

- **Niet alle voorwaarden zijn combineerbaar. Na te gaan wat de wensen van de schenkers zijn**
- **Deze kader deleten**
- **Bij twijfel een specialist raadplegen**

Bijsluiter bij de handgift (bankgift) van naam schenkers aan naam begiftigde(n)

OVEREENKOMST

Tussen partijen,
volledige identiteit van de schenkers:
naam:
voornamen:
geboorteplaats en datum:
adres:

wiens fiscale woonplaats het Vlaams Gewest is, vermits zij in de periode van de vijf jaar voorafgaand aan deze vrijgevigheid **het langst (enkel behouden indien in meerdere gewesten gewoond)** in het Vlaamse Gewest hebben gewoond

hier verder genoemd de schenkende partij of schenkers enerzijds

en(familierelatie tussen schenkers en begiftigde(n))
volledige identiteit van de begiftigde(n):
naam:
voornamen:
geboorteplaats en datum:
adres:

hier verder genoemd de ontvangende partij of begiftigde anderzijds,

is overeengekomen wat volgt:

de schenkers hebben uit vrijgevigheid op(datum in te vullen) een overdracht van gelden – effecten – goederen gedaan aan de begiftigde op de volgende wijze.

Uit onderstaande lijst te weerhouden welke actie werd ondernomen

- Een som van bedrag EUR werd overgeschreven op de rekening van de begiftigde.

- Een som van *bedrag* EUR werd aan de begiftigde overhandigd en deze werd vervolgens door hem / haar gestort op de rekening / / (*rekeningnummer*) op naam van de begiftigde (en zijn echtgenoot).
- De volgende effecten werden overgeschreven van de effectenrekening van de schenkers naar de effectenrekening van de begiftigde(n): *lijst effecten opnemen (eveneens waardering opnemen als het document onmiddellijk wordt geregistreerd)*
- De volgende effecten werden door de schenkers overhandigd aan de begiftigde: *lijst effecten opnemen (eveneens waardering opnemen als het document onmiddellijk wordt geregistreerd)*
- De volgende goederen werden door de schenkers overhandigd aan de begiftigde: *beschrijving goederen met waardering*
- Een som van *bedrag* EUR werd overgeschreven op een verzekering die door de begiftigde werd afgesloten.

Deze vrijgevigheid heeft plaats gehad onder de volgende voorwaarden:

Uit onderstaande lijst te weerhouden welke voorwaarden werden opgelegd of overeengekomen

- De begiftigde betaalt aan elk van de schenkers, de som van *bedrag* EUR per maand/ jaar. Zolang beide schenkers in leven zijn wordt de te betalen som gehalveerd ten aanzien van elk der beide schenkers
- De begiftigde betaalt aan de schenkers de jaarlijkse opbrengst van de belegging door storting op rekening / / (*rekeningnummer*) van de schenkers.
- De begiftigde gaat akkoord om als last van deze vrijgevigheid aan de schenkers een vergoeding te betalen van *percentage* interest per jaar door storting op rekening / / (*rekeningnummer*) van de schenkers. Zolang beide schenkers in leven zijn wordt de te betalen interest gehalveerd ten aanzien van elk der beide schenkers.
- ***Facultatieve toevoeging om de betaling van de rente of het inkomen slechts te vragen in functie van de behoefte (inkomen op afroep): De betaling van dit inkomen moet slechts geschieden op het ogenblik dat de schenkers daartoe verzoeken door middel van een schrijven, gericht aan de gevolmachtigde die door de begiftigden wordt aangeduid. De begiftigde zal de nodige maatregelen nemen opdat deze inkomsten voorbehouden worden zodat zij op eerste verzoek kunnen worden betaald.***
- De begiftigde verbindt zich ertoe om de geschonken som/effecten te beleggen of herbeleggen in bancaire producten of verzekeringen die een kapitaalsgarantie bieden en aan een marktconforme rentevoet.
- Indien de begiftigde overlijdt voor de schenkers keren de door de schenkers geschonken gelden/effecten of de herbelegging ervan, zelfs al is deze gedaan in een onroerend goed, terug naar de schenkers. ***Facultatieve beperking: Deze terugkeer is niet van toepassing als de begiftigde afstammelingen heeft op het ogenblik van zijn/haar overlijden. Zij is wel van toepassing als de afstammelingen samen met de begiftigde overlijden of overlijden na de begiftigde ingevolge dezelfde gebeurtenis.*** De aanvraag tot deze terugkeer van de gelden zal uitgeoefend worden door een schriftelijke verklaring die de schenkers of een van hen persoonlijk, dus niet via een vertegenwoordiger, aangetekend zullen richten aan de erfgenamen van de begiftigde binnen de drie maanden na het overlijden van de begiftigde. Bij ontstentenis van deze verklaring zullen de schenkers geacht worden afstand te hebben gedaan van hun recht van bedongen terugkeer.
- De schenkers verklaren ermee akkoord te gaan dat ten aanzien van de erfgenamen van de begiftigde voldaan is aan de verplichting van terugkeer, indien de gelden door de begiftigde belegd zijn in een verzekeringscontract in het voordeel van de schenkers, zelfs al zou het uitgekeerde kapitaal minder zijn dan de geschonken som of de waarde van de geschonken effecten.
- Elke begiftigde verklaart ermee akkoord te gaan, als na het overlijden van een of beide schenkers een van de begiftigden overlijdt zonder afstammelingen en in diens patrimonium zijn nog gelden/goederen/effecten aanwezig van deze schenking of herbeleggingen van deze gelden/goederen/effecten, dat dan deze gelden/goederen/effecten bestemd zijn voor de andere begiftigden of indien een van hen vooroverleden is voor diens afstammelingen, volgens de regels van de plaatsvervulling.
- De begiftigde verbindt zich ertoe om de geschonken goederen niet in te brengen in het gemeenschappelijk vermogen van een huwelijk of de onverdeeldheid van een samenleving zonder schriftelijke toestemming van de schenkers, tenzij zij onbekwaam geworden zijn.

- De begiftigde verbindt zich ertoe om de geschonken gelden/effecten niet te vervreemden tenzij met toestemming van de schenkers. Deze toestemming moet niet gevraagd worden bij onbekwaamheid van de schenkers.
- De begiftigde engageert zich om de schenkers financieel bij te staan mochten de inkomsten welke deze hebben uit hun pensioen, de interesten van hun beleggingen en de vergoeding die zij ontvangen als opgelegde last bij deze vrijgevigheid niet volstaan om hun huidige levensstandaard te behouden of indien hun geestelijke of lichamelijke gezondheidstoestand extra verzorging noodzaakt. De schenkers verklaren dat de bijdrage die de begiftigde moet betalen nooit meer moet zijn dan hetgeen hij/zij bij deze vrijgevigheid ontvangen heeft.
- De schenkers wensen van de begiftigde een extra som te ontvangen om te voorzien in hun verzorging als zij hiervoor van anderen afhankelijk worden en de begiftigde verbindt zich ertoe om de geschonken som zodanig te beleggen dat aan deze verplichting tot uitkering wordt voldaan.
- De begiftigde verklaart uitdrukkelijk te weten dat deze vrijgevigheid gedaan is als voorschot op erfdeel en dat de geschonken goederen moeten ingebracht worden in de massa van de nalatenschap van de schenkers.
- De schenkers verklaren uitdrukkelijk dat de overdracht die heeft plaatsgevonden een vrijgevigheid is buiten part en dat de geschonken goederen vrijgesteld zijn van inbreng in de nalatenschap van de schenkers.
- De schenkers verklaren uitdrukkelijk dat de kosten die verbonden zijn aan deze vrijgevigheid door hen zullen worden betaald.

Opgemaakt in zoveel exemplaren als er partijen zijn, een voor elke partij

Plaats, datum

De schenkers

de begiftigden

 verklaring van de echtgenoot van de begiftigde:

naam, voornaam, echtgenoot van *naam begiftigde* , verklaart dat bovenstaande overeenkomst tussen partijen heeft plaats gevonden en is volledig akkoord met de daarin opgenomen voorwaarden.

Plaats, datum, handtekening